

FÖRSLAG TILL DISTRIKTSKONGRESSEN 2022

DRIVKRAFT VÄSTERNORRLAND

Vi bygger det hållbara
Västernorrland

”Socialdemokraterna vill forma ett samhälle grundat på demokratins ideal och på alla människors lika värde och lika rätt. Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är den demokratiska socialismens mål.”

Innehåll

Vi bygger det hållbara Västernorrland	3
Vi ser utmaningar – och vi har lösningar	3
Vi bygger samhället för en trygg och jämlik uppväxt med god hälsa för alla barn och unga.....	4
Vi vill bygga ett samhälle där alla vuxna som kan jobba ska jobba	7
Många vägar leder dig till utbildning och jobb	7
Fler företag, trygga jobb och schyssta villkor	8
Ett hållbart boende och resande för alla åldrar	9
I det trygga samhället vill vi se ökad tillgänglighet till en hälso-, sjuk- och tandvård styrd av vårdbehovet	11
Meningsfullt och givande jobb med rimliga arbetsuppgifter för personalen inom hälso-, sjuk- och tandvård.....	12
Det hållbara samhället ska erbjuda ett gott liv som pensionär.....	14
Hälsofrämjande satsningar för att ge ökad livskvalitet.....	14
En väg in för dig som behöver en samordnad hälso-, sjukvård och omsorg	14

1 Vi bygger det hållbara Västernorrland

2 I Västernorrland ska du kunna leva ditt liv i välmående och med
3 hög livskvalitet från det att du föds tills du blir gammal. Oavsett
4 hur du identifierar dig, var du kommer ifrån eller vilka dina
5 föräldrar är ska du ha jämlika möjligheter till ett långt och gott liv
6 med god hälsa i ett hållbart samhälle för dig och framtida
7 generationer. Du ska i ett öppet och demokratiskt samhälle vara
8 fri att utvecklas som individ, råda över ditt eget liv och påverka
9 vårt gemensamma samhälles utveckling. Det förutsätter ett
10 Västernorrland där jämlikheten ökar, fler har ett arbete att gå till
11 och att vi bidrar till klimatomställningen.

12

13 Vi socialdemokrater väljer en stark välfärd för dig med satsningar
14 på skola, hälso- och sjukvård och omsorg i stället för
15 skattesänkningar och privata vinstutdelningar. Vi vet att
16 gemensamma lösningar på våra samhällsutmaningar är vägen
17 framåt för att du ska känna dig trygg genom hela livet.

18

19 Vi ser utmaningar – och vi har lösningar

20 Klimatförändringarna är vår tids stora utmaning. I det hållbara
21 Västernorrland driver vi socialdemokrater omställningen till gröna
22 jobb, en växande landsbygd och urbana miljöer, till ett hållbart
23 resande och klimatsmarta lösningar, såväl inom våra verksamheter
24 som i samarbete med andra aktörer. Klimatomställningen är en
25 del av vårt gemensamma samhällsbygge och kan inte reduceras till
26 ett individuellt ansvar.

27

28 Arbetslösheten måste knäckas, inte minst för unga vuxna och
29 utrikesfödda där problemet är som störst. Jobben behöver bli fler
30 om Västernorrland ska kunna få fler invånare och skatteintäkterna
31 ska öka för att finansiera välfärden. Kompetensklyftan mellan den
32 som är arbetslös och arbetsmarknadens behov behöver slutas.

1 Befolkningen blir allt äldre och allt färre är i arbetsför ålder.
2 Behovet av stöd och hjälp från vår gemensamma välfärd ökar
3 samtidigt som hälso-, sjuk- och tandvård brottas med svårigheter
4 att rekrytera och behålla personal.

5
6 Den fysiska och den psykiska hälsan i länet är sämre än i riket.
7 Ojämligheten över länet och de ökande klassklyftorna bidrar till
8 att skillnaderna i hälsa, livslängd och livskvalitet ökar. Idag är det
9 en skillnad på sju respektive fem år i medellivslängd mellan hög-
10 och lågutbildade män respektive kvinnor i Västernorrland. Det
11 kan vi som socialdemokrater aldrig acceptera.

12
13 Du ska ha lika stora möjligheter till ett gott liv och god hälsa
14 oavsett utbildningsnivå, var i länet du bor eller vilken inkomst du
15 har. Barn, unga och våra mest sjuka äldre är särskilt utsatta när
16 ojämlikheten ökar, därför ska de prioriteras i vårt gemensamma
17 välfärdsbygge. Vi socialdemokrater pekar därför ut ett antal
18 särskilda satsningar vi ska arbeta för.
19

20 **Vi bygger samhället för en trygg och jämlik uppväxt** 21 **med god hälsa för alla barn och unga**

22 Alla barn har rätt att växa upp under goda livsvillkor. Inte ett enda
23 barn ska behöva hamna i utanförskap. Det allra viktigaste för att
24 uppnå detta är att föräldrar har eget arbete och försörjning samt
25 att barn ges rätt förutsättningar att klara skolan. Ungdomar och
26 unga vuxna behöver tidigt få in en fot på arbetsmarknaden.

27
28 Barns hälsa och skolresultat är starkt sammankopplade. Genom
29 att förbättra barns hälsa, förbättras deras skolresultat och tvärtom.
30 Därför är det viktigt att arbetet med detta inleds i tidig ålder. När
31 ett barn mår dåligt, mår en hel familj dåligt. Det är samhällets
32 gemensamma ansvar att uppmärksamma barn och familjer som
33 mår dåligt så tidigt som möjligt och finnas där för hela familjen.
34 Hjälpen ska vara snabb, samordnad mellan regionen och

1 kommunerna och förebygga ohälsa ur alla perspektiv. Vi
2 socialdemokrater tycker det är särskilt viktigt att arbeta för en
3 bättre psykisk hälsa, ökad fysisk rörelse och goda mat- och
4 sovvanor. Tjejer i Västernorrland upplever sin hälsa som sämre än
5 killar, särskilt den psykiska hälsan. Ett annat exempel är HBTQ+-
6 personer som upplever sin hälsa sämre jämfört med
7 heterosexuella.

8
9 Högskolebehörighet på gymnasiet ska vara norm och
10 utbildningarna ska matcha arbetsmarknadens behov. Ungas
11 möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden måste underlättas.
12 Sommarjobb är viktiga för att skaffa sig erfarenhet av arbetslivet
13 och ge en första inkomst. Det ska också vara lätt att resa hållbart
14 och kollektivt för barn och unga.

15
16 Folktandvården har en viktig roll i att främja god tandhälsa hos
17 barn och unga, men också för att hjälpa dem i behov av
18 exempelvis tandreglering. Här har regionen tagit viktiga steg för
19 att stärka verksamheten med en bland annat en ökad
20 barntandvårdspeng, men mer behöver göras.

21 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 22 • Att stärka den tidiga hjälpen och stödet i skolan, för att fler
23 barn ska klara skolan och ha en god hälsa
- 24 • Att stärka förebyggande och tidiga insatser vid psykisk
25 ohälsa i hela länet genom att utveckla Barn- och
26 ungdomsentrén
- 27 • Att alla länets gymnasieungdomar får sommarjobb
- 28 • Att under sommaren införa ett avgiftsfritt barn- och
29 ungdomskort som omfattar kollektivtrafiken i hela länet
- 30 • Att främja hälsa och goda uppväxtvillkor för små barn
31 genom att utöka samarbetet mellan barnavårdscentraler,
32 tandvård och socialtjänst

- 1 • Att starta fler familjecentraler i länet
- 2 • Att öka tillgängligheten till tandregleringen inom
- 3 folktandvården
- 4 • Att barn och unga regelbundet ska få ta del av
- 5 kulturverksamhet
- 6 • Högskolebehörighet på gymnasiet ska vara norm och
- 7 utbildningarna ska matcha arbetsmarknadens behov

1 Vi vill bygga ett samhälle där alla vuxna som 2 kan jobba ska jobba

3 **Många vägar leder dig till utbildning och jobb**

4 För dig i arbetsför ålder ska det finnas goda möjligheter till både
5 jobb och vidareutbildning. En aktiv statlig arbetsmarknadspolitik
6 kombinerat med lokala utbildningar är viktig för att ge dig som är
7 arbetslös förutsättning att ta något av de lediga jobb som finns.

8

9 Du som är arbetssökande ska få tidigt stöd och antalet
10 arbetsmarknadsutbildningar i länet behöver bli fler. Därför
11 behövs det överenskommelser mellan kommun, region och stat
12 om hur Arbetsförmedlingens närvaro i länet kan förbättras.

13

14 Du som vill ska kunna byta riktning i ditt yrkesliv och ha flera
15 chanser att kunna utbilda dig och skaffa jobb. För att möjliggöra
16 ett livslångt lärande för alla behövs fler utbildningsplatser på
17 folkhögskola, yrkeshögskola, yrkesvux och Mittuniversitetet, samt
18 studier hos studieförbunden. Undervisning på distans ska vara
19 tillgänglig för att du som bor längre bort från utbildningsplatsen
20 ska kunna ha samma möjligheter. Mittuniversitetet behöver
21 stärkas med ökade forskningsresurser och bättre
22 forskningsmöjligheter för att bli en ännu starkare tillväxtmotor.

23

24 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 25 • Att öka antalet arbetsmarknadsutbildningar samt
26 utbildningsplatser på folkhögskola, yrkeshögskola och
27 yrkesvux i länet
- 28 • Att satsa särskilt på insatser till arbetslösa unga och
29 långtidsarbetslösa

- 1 • Att införa språkutbildningar med yrkessvenska som matchar
- 2 behoven på arbetsmarknaden
- 3 • Att skapa 1000 fler campusbundna utbildningsplatser till
- 4 Mittuniversitetet i Sundsvall
- 5 • Att stärka Mittuniversitetets roll i det livslånga lärandet

6

7 **Fler företag, trygga jobb och schyssta villkor**

8 Västernorrland är en del av den nyindustrialisering som nu sker.
9 God tillgång till grön energi, bra geografiskt läge och tillgänglig
10 mark ger goda förutsättningar för att Västernorrland ska
11 konkurrera om klimatsmarta industrijobb.

12

13 För att skapa förutsättningar för nya jobb och utveckling i länet
14 behöver vi utveckla samarbetet mellan det offentliga, privata
15 näringslivet och akademi. Ett gott företagsklimat med goda och
16 fungerande relationer mellan det offentliga och privata gör att
17 etablerade företag mår bra och underlättar nya att växa.

18

19 Vi vill se schyssta villkor på Västernorrlands arbetsmarknad. Du
20 ska ha trygga anställningsvillkor och en inkomst som leder till en
21 pension att leva på när den dagen kommer. Våra gemensamma
22 resurser ska aldrig bidra till arbetslivskriminalitet och dumpade
23 löner och dåliga arbetsförhållanden för dig som jobbar. Därför
24 ska krav på villkor och löner i nivå med kollektivavtal ställas i
25 offentliga upphandlingar. Ingen ska bli utnyttjad på
26 arbetsmarknaden och kompetensgapet som finns där idag måste
27 stängas. Svenska löner och villkor ska gälla på svensk
28 arbetsmarknad.

1 Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:

- 2 • Att det blir minst en stor energiintensiv grön
- 3 industriablering i Västernorrland
- 4 • Att utveckla samverkan mellan region, kommuner och stat
- 5 för att locka till oss klimatsmarta jobb och vara en del av
- 6 den norrländska nyindustrialiseringen
- 7 • Att förstärka samarbetet mellan offentliga och näringslivet
- 8 för att skapa större arbetsmarknadsregioner
- 9 • Att i offentliga upphandlingar ställa krav på villkor och
- 10 löner i nivå med kollektivavtal
- 11 • Att följa upp offentliga upphandlingar i syfte att förhindra
- 12 arbetslivskriminalitet
- 13

14 Ett hållbart boende och resande för alla åldrar

15 Du och dina nära och kära ska kunna bo, arbeta och leva gott i
16 Västernorrland. För oss socialdemokrater är det viktigt med en
17 bredd av olika sorters boenden. Med närhet till naturen och med
18 ett bostadsbyggande som är anpassat efter dagens och
19 morgondagens samhälle bidrar vi till goda förutsättningar för att
20 leva och bo här.

21

22 Bilen är en nödvändighet för att kunna leva och försörja sig i stora
23 delar av vårt län. Det förutsätter både ett fungerande vägnät och
24 att ersättning för arbetsresor är rimliga. Samtidigt behöver vi göra
25 det möjligt att du i större utsträckning ska kunna resa hållbart och
26 kollektivt i din vardag. En väl fungerande kollektivtrafik med flera
27 turer och möjlighet till kommunöverskridande rabatter och
28 prisnivåer, är viktig för att möjliggöra ett mer hållbart resande
29 som bidrar till arbetsmarknadsförstoringar. Du ska snabbt och
30 smidigt kunna pendla kollektivt över kommungränserna och byta
31 mellan olika trafikslag. För dig som bor i gles- och landsbygd och

1 inte har tillgång till kollektivtrafik för resor till och från arbetet vill
2 vi se en märkbar förbättring av ersättningsmöjligheten. Det
3 handlar om att hela landet ska leva.

4

5 För att förbättra dina resmöjligheter och Västernorrlands
6 konkurrenskraft behöver vi prioritera infrastrukturinvesteringar i
7 järnväg, väg och bredband. När du reser på vägarna ska det vara
8 tryggt och säkert med en förhöjd vägstandard i stället för generella
9 hastighetssänkningar. Med en bättre järnväg kan godstransporter
10 flyttas dit från väg och bidra till att nå de nationella klimatmålen
11 för ett fossilfritt samhälle. Det inkluderar att bygga bort
12 kvarvarande flaskhalsar och därmed förbättra möjligheten till
13 arbetspendling.

14

15 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 16 ● Ökade satsningar för att förstärka regionens infrastruktur.
17 Våra prioriteringar ligger fast: dubbelspår på Ostkustbanan,
18 förbifart E4 Örnsköldsvik och fortsatt bredbandsutbyggnad
- 19 ● Att förbättra pendlingsmöjligheten över kommungränserna
20 och samspelet mellan olika trafikslag
- 21 ● Att utöka den regionala tågtrafiken till fler platser i länet,
- 22 ● Att utreda förutsättningarna för persontrafik på Ådalsbanan
- 23 ● Att införa kommunöverskridande rabatter och prisnivåer
24 inom kollektivtrafiken
- 25 ● Att förbättra den ekonomiska ersättningen för resor till och
26 från arbetet

27

1 I det trygga samhället vill vi se ökad tillgänglighet
2 till en hälso-, sjuk- och tandvård styrd av
3 vårdbehovet

4 För dig som har behov av hälso- och sjukvård ska vården vara
5 tillgänglig när du behöver den, sammanhållen om du behöver det,
6 samt förebyggande och hälsofrämjande utifrån dina
7 förutsättningar. Primärvården är navet i din hälso- och sjukvård,
8 den finns närmast dig och samordnar din hälso- och sjukvård vid
9 behov. Därför behöver den fortsätta att lyftas och utvecklas.

10

11 Du ska inte behöva vänta orimligt länge på första besök,
12 operationer och behandlingar inom vare sig hälso- och sjukvården
13 eller Folktandvården. Du ska kunna komma i kontakt med vården
14 när du behöver det, på ett sätt som passar dig och där du och
15 personalen kan kommunicera. Därför behöver den digitala
16 tillgängligheten fortsätta att utvecklas, särskilt på kvällar och
17 helger. Det akuta omhändertagandet vid alla tre sjukhusorterna
18 ska upprätthållas.

19

20 Du ska heller inte behöva bollas fram och tillbaka mellan olika
21 delar av vården, utan hälso- och sjukvården, tandvården och alla
22 delar av omsorgen ska samordna sig utifrån dina behov. Du ska få
23 vara delaktig i din egen vård och få stöd och hjälp att förebygga
24 ohälsa. Särskilt viktigt är det för dig med stora vårdbehov, där vi
25 vill förenkla och trygga din kontakt med det offentliga.

26

27 Våra gemensamma skattepengar, avsatta för välfärden ska ge våra
28 invånare en trygg omsorg och hälso- och sjukvård – inte gå till
29 stora vinstuttag. Den offentligt drivna vården ska värnas och
30 utvecklas och alla våra sjukhus ska behållas i egen regi. Vi behöver
31 återta den demokratiska kontrollen över välfärden för att uppnå
32 en jämlik och jämställd hälso- och sjukvård samt tandvård.

1 Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:

- 2 • Att fler ska få hjälp snabbare av hälso- och sjukvården
- 3 genom att korta köerna till första besök och behandlingar
- 4 • Att korta operationsköerna genom att fördela de kirurgiska
- 5 ingreppen bättre på regionens operationsavdelningar
- 6 • Att göra det lättare att få kontakt med primärvården,
- 7 • Att göra det möjligt att digitalt kunna boka tid och få hjälp
- 8 på din hälsocentral genom att permanenta och
- 9 vidareutveckla regionens egna nätläkare
- 10 • Att ersättningen till hälsocentraler ska lämnas i förhållande
- 11 till de samlade ansvar som de tar för befolkningens hälsa
- 12 och vårdbehov
- 13 • Att öka tillgängligheten till Folktandvården för vuxna
- 14 genom en särskild satsning på vuxentandvård
- 15 • Att vård ska ges efter behov, ingen gräddfil för privata
- 16 sjukförsäkringar i den skattefinansierade hälso- och
- 17 sjukvården
- 18 • Att fortsätta utveckla beroendevården
- 19 • Att öka kunskapen om HBTQ+-personers hälsa hos hälso-
- 20 och sjukvården

21

22 Meningsfullt och givande jobb med rimliga arbetsuppgifter för

23 personalen inom hälso-, sjuk- och tandvård

24 Situationen inom stora delar av vår hälso- och sjukvård är oerhört
25 ansträngd för vår personal. Efterfrågan på vårdplatser är stor och
26 det stora antalet stafetter bland sjuksköterskor bidrar till
27 svårigheten att kunna hålla vårdplatser öppna. Det är därför
28 viktigt att skapa mer attraktiva arbetsmiljöer för att kunna
29 attrahera och behålla personal så att du och dina nära och kära ska
30 kunna få inneliggande vård vid behov. Vi socialdemokrater vill

1 därför genomföra en satsning på sjuksköterskor och
2 undersköterskor.

3 Administrationen behöver underlättas för regionens hälso- och
4 sjukvårdspersonal så att mer tid frigörs till att träffa dig som
5 patient. Duktiga chefer och goda ledare med tydliga mandat är en
6 förutsättning för en god arbetsmiljö och för att kunna locka
7 personal. En kunskapsbaserad, effektiv och tillitsbaserad styrning
8 och ledning behöver genomsyra hela organisationen. En
9 decentralisering av ansvar och befogenheter är avgörande att öka
10 medarbetarnas möjligheter att påverka sin arbetssituation och sitt
11 resultat. Varje medarbetare ska känna att Region Västernorrland
12 uppskattar dem för det viktiga arbete de utför och de som arbetat
13 länge för regionen ska premieras.

14 För att säkra personalförsörjningen är det viktigt att
15 Mittuniversitetet och Umeå Universitet tillhandahåller
16 utbildningar för hälso-, sjukvårds- och tandvårdspersonal. Region
17 Västernorrland behöver fortsätta stärka samarbete med både
18 Mittuniversitetet och Umeå Universitet.

19

20 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 21 • En särskild satsning till undersköterskor och sjuksköterskor
22 för förbättrade arbetsvillkor och förbättrad arbetsmiljö
- 23 • Att öka andelen verksamhetsnära servicetjänster för att
24 underlätta vårdpersonalens arbete
- 25 • Att minska de administrativa uppgifterna för vår hälso- och
26 sjukvårdsutbildade personal
- 27 • Att öka medarbetarnas möjligheter att påverka sin
28 arbetssituation och resultatet för sitt arbete.
- 29 • Att införa medborgar-/patientföreningsmedverkan i
30 utvecklingen av hälso- och sjukvården

- 1 • Att heltid är norm för tillsvidare anställningar inom hälso-
2 och sjukvården
- 3 • Att införa fria arbetsskor till vårdpersonalen

4

5 **Det hållbara samhället ska erbjuda ett gott liv som** 6 **pensionär**

7 **Hälsofrämjande satsningar för att ge ökad livskvalitet**

8 För dig som arbetat ett helt liv ska ålderdomen vara livets
9 efter rätt. Du ska kunna få stöd och hjälp att bibehålla en god hälsa
10 långt upp i åren. Regionens och kommunernas hälso- och
11 sjukvård samt omsorg ska samverka med civilsamhället för att
12 stötta detta. Ett rikt kulturliv och välfungerande transporter är
13 andra viktiga delar i detta.

14

15 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 16 • Att införa gemensamma hälsosamtal med kommunerna för
17 alla 75-åringar
- 18 • Att satsa på hälsostärkande aktiviteter genom utökat
19 samarbete med civilsamhället för bättre folkhälsa hos äldre
- 20 • Att stärka äldres möjligheter att ta del av kulturutbud i hela
21 länet

22

23 **En väg in för dig som behöver en samordnad hälso-, sjukvård** 24 **och omsorg**

25 När du har behov av mer insatser av omsorg och hälso- och
26 sjukvård ska dessa vara samordnade och förebyggande för att
27 motverka risken för ytterligare sjukdom. Primärvården har en
28 viktig samordnande roll i detta. Du som har allra störst behov av
29 välfärdens stöd prioriteras av oss. Vi socialdemokrater vill att

1 regionen tillsammans med kommunerna skapar en sammanhållen,
2 jämställd och jämlik vård, oavsett vart i länet du bor.

3

4 **Därför vill vi socialdemokrater arbeta för:**

- 5 • Att satsa på en väg in: Utveckla hälso- och vårdcentralernas
6 uppgift att samordna vården
- 7 • Att fortsätta att utveckla samarbetet mellan regionen och
8 kommunernas vård och omsorg med fokus på förebyggande
9 och samordnade aktiviteter för de sjukaste patienterna
- 10 • Att införa snabb uppföljning av äldre som skrivs ut från
11 vårdavdelning och att säkra tillgången till medicinsk
12 kompetens på alla kommunala äldreboenden och i
13 hemsjukvården
- 14 • Att utveckla fler mobila team i hela länet för att du vid
15 behov ska kunna få mer sjukhusvård i hemmet
- 16 • Att införa patientkontrakt för att öka tryggheten för dig som
17 har många vårdkontakter
- 18 • Att förbättra omhändertagandet i livets sluts

Socialdemokraterna

VÄSTERNORRLAND